

Systematisk HMS-arbeid i norsk arbeidsliv

- Arbeidstilsynets perspektiv

Ingrid Finboe Svendsen
Direktør i Arbeidstilsynet

Bakgrunn for studien

- Stortingsmelding om ”Arbeidsforhold, arbeidsmiljø og sikkerhet i norsk arbeidsliv” – Ferdigstiltes årsskiftet 2010/2011
- Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet og STAMI bidragsytere
- Meldingen består av tre hoveddeler:
 - Arbeidsmiljø- og sikkerhetstilstanden i norsk arbeidsliv
 - Systematisk HMS-arbeid i virksomhetene
 - Utvalgte tema knyttet til arbeidsforhold, arbeidsmiljø og sikkerhet

- Studien viktig også i Arbeidstilsynets arbeid
 - En oppdatert kunnskapskilde
- Arbeidstilsynets tilsynsdata og Fafos breddestudie representerer ulike deler av arbeidslivet
 - Etaten har tilsynsansvar for ca 250 000 virksomheter innen mange ulike bransjer – må prioritere

- FoU - Systematisert kunnskap viktig for risikobasering:
 - Arbeidsmiljøfaktorer
 - Arbeidsmiljøkonsekvenser
 - Systematisk HMS-arbeid
- Behov for å innhente kunnskap jevnlig:
 - Dynamisk arbeidsliv – hvor virksomheter kommer og går
 - For å styrke kunnskapen om utviklingen av systematiske HMS-arbeid
 - Kan bidra til å identifisere områder som er kritiske for arbeidsmiljøtilstanden
 - Vil synliggjøre virksomhetenes oppfølging av lover og regler

Hovedfunnene i studien er i stor grad sammenfallende med
Arbeidstilsynets erfaringer:

- Utviklingen i den systematiske HMS-arbeidet i virksomhetene er positiv
- Mange virksomheter gjør mye, men noen virksomheter gjør mindre og noen gjør lite eller ingen ting
- Bekreftelse av sammenhengen mellom virksomhetsstørrelse og HMS-arbeid, bransjeforskjeller

Systematisk HMS-arbeid – et virkemiddel for et godt arbeidsmiljø

- Arbeidstilsynet erfarer at systematisk HMS- arbeid er den beste garantien for et godt og forsvarlig arbeidsmiljø over tid
- Studien bekrefter Arbeidstilsynets erfaringer:
 - Mange arbeidsgivere har fokus på det fysiske arbeidsmiljøet og i mindre grad på det organisatoriske/psykososiale arbeidsmiljøet
 - Større vekt på sikkerhet og skadeforebyggende arbeid, enn helseforebyggende arbeid
- Det er derfor et urealisert potensial i det forebyggende arbeidet
- Arbeidstilsynet må fortsatt ha fokus på virksomhetenes kunnskap om systematisk HMS og deres praksis

Hvordan arbeider Arbeidstilsynet med utfordringer i arbeidslivet?

- Fokus på systematisk helse,- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomhetene gjennom:
 - Tilsyn
 - Veiledning
 - Premissgivning
 - Samarbeid med andre
- Kjernevirksomheten tilsyn – et verdifullt og nødvendig bidrag for å heve det systematiske HMS-arbeidet
- 2 av 3 ledere rapporterer at tilsyn har bidratt i stor eller noen grad til forbedring av HMS-arbeidet

Arbeidstilsynets prioriterte satsinger i 2010 rettet mot systematisk HMS-arbeid

- Muskel og skjelettbelastning i utsatte bransjer bl.a. bygg og anlegg, barnehager og renhold
- Psykiske belastninger bl.a. konflikthåndtering, omstilling, varsling, vold og trusler, emosjonelt belastende arbeid, mm i utsatte bransjer
- Virksomhetenes utarbeidelse og oppfølging av sykefravær rutiner
- Samarbeid med partene og NAV innen to bransjer med mål om å finne tiltak for å nå målene i IA-avtalen
- Unge arbeidstakere, gjennom informasjon om HMS og tilsyn med unges arbeidsmiljø

www.arbeidstilsynet.no